

1. Rakouské odbory k Československu. Konference pro odborářskou spolupráci v Evropě, kterou pořádali rakouští odboráři svazu kováků, horníků a energetiků přijala dne 28.4. tři rezoluce, týkající se Československa, Maďarska a Polska. V rezoluci k Československu se požaduje propuštění politických vězňů, dodržování dohod MOP /Ženeva/, větší svoboda církvi, sdružovací svobody pro politické strany, spolky a odborové organizace; konference uvítala záměry DI usilovat o odborový pluralismus a samosprávu /viz VIA CS 20-12/.
2. Ohlasy na Dubčekova interview Na Dubčekova inertiew v maďarské televizi se vyskytly i jiné než odmítavé ohlasy, předkládané oficiálnimi sdělovacími prostředky. Jedním z nich je stanovisko Ladislava Hraška /nom. Hraško/, Karla /nom. Karol/ Nagye a Kataríny Sekerové, tří bratislavských občanů, kteří v dopise velvyslanectví MLR vyjadřují radost nad informováním maď. sdělovacích prostředků; tvrdí, že negativní ohlasy v bratislavské Pravdě jsou v hlubokém rozporu se skutečnými postoji našich maďarských spoluobčanů.
3. Nezávislí ekologové proti vodnímu dílu G-N. Aktivisté občanské ekologické iniciativy Pavel Křivka a Petr Kozánek vyzývají v otevřeném dopise k dalším aktivitám, které by mohly zvrátit plánovanou dostavbu soustavy vodních děl na Dunaji. Informují o nejnovějším vývoji v této věci v Maďarsku a doporučují zájemcům o tuto problematiku, aby se obraceli na předsedy vlád obou zemí. Kontaktní adresy této iniciativy jsou: Ing. František Křivka, Českova 1488, 530 02 Pardubice, ing. Petr Kozánek, Palackého 196, 697 01 Kyjov a Lenka Hrachová, Řípská 13, 130 00 Praha 3. - Občanská ekol. iniciativa rozšiřuje rovněž text petice Zachraňte lesy - zachraňte zemi, kterou vydala skupina The Ecolgist z V. Británie proti zastavení katastrofického ničení tropických lesů.
4. ČSHV londýnskému informačnímu fóru. ČSHV zašel 4.5. londýnskému informačnímu fóru KBSE otevřený dopis, v němž uvádí konkrétní případy porušování práv na šíření informací, tak jak jsou stanovená dokumenty helsinského procesu. Dopis rozebírá tři oblasti: 1. Síření periodických a j. publikací a jejich dovoz - zde se uvádějí případy 19 osob, které v současnosti jsou a nebo mají být soudně trestány za tuto činnost; 2. přístup k periodickým a j. publikacím; 3. otázky, týkající se tištění a vydávání vč. přístupu k technickým prostředkům. Po materiálech VIA a Lidových novin je to již třetí text, zaslany čs. nezávislými iniciativami londýnskému fóru.
5. Dva vojáci z povolání ve vazbě. Podle informace č. 1 Klubu právní podpory z 24.4. byli dne 19.4. zadrženi, obviněni a poté dani do vazby dva hudebníci posádkové hudby ve Slaném pprap. Pavel Kunert, nar. 11.4.1962 a rtm. Jiří Masáček, nar. 8.5.1968. Jsou obviněni jednak z tr. činu vyhýbání se výkonu vojencké služby, jednak z přečinu proti veřejnému pořádku, jichž se měli dopustit účastí na manifestaci 28. října 1988 a na hl. líčení v tr. věci proti V. Chramostové a L. Silhánové. Hrozí jim trest odnětí svobody od 6 měsíců do 5 let.
6. Ještě k 1. máji /Viz VIA CS 022 - 7, 8, 9, 10, 11/ Čtyři nezávislí aktivisté, zadržení v Praze 1.5. při prvomájovém průvodu, a to Stanislav Devátý, Jan Maxa, Vladimír Trlide a Tomáš Tvaroch, byli obviněni z 6 měsíců nebo peněžitý trest do 20 000 Kčs. Jejich tr. věci jsou nyní u obv. soudu pro Prahu 1, který uvalil na Stanislava Devátého 6.5. vazbu a další tři propustil na svobodu. Vazba na S. Devátého byla uvalena rovněž s ohledem na jeho dosud neskončené trestní stíhání pro tr. č. pobuřování. Nelze vyloučit, že v nejbližší době bude souzen pro přečin v samostatném řízení. Od 1.5., kdy byl zadržen, drží Stanislav Devátý opět hladovku, stejně jako tomu bylo v době od 16.3. do 14.4., kdy byl ve vazbě jako obviněný z tr. činu pobuřování. Vzhledem ke krátké době mezi oběma hladovkami se lze obávat, že zdravotní stav S. Devátého se bude velmi rychle zhoršovat. Opětné uvěznění S. Devátého je dilemtem represivních orgánů, které nelibě nesly jeho propuštění z vazby. Vzhledem k absurdnímu obvinění - účast na prvomájové manifestaci - lze mít za to, že tyto orgány ukládají o jeho život.

*-přečinu proti veřejnému pořádku a hrozí jim trest odnětí svobody do ...

K událostem souvisejícím s prvnájovými oslavami v jiných městech viz následující body.

7. Represe na 1. máje v Táboře. Během prvnájového průvodu v Táboře rozvinula před čestnou tribunou 18letá Renata Pánová rukou psaný ~~text~~ transparent s textem Dialog - ne obušky a cely věznic se jmény V.Havla, J.Petrové, I.Jirouš, T.Dvořáka a H.Marvanové. Téhož dne ~~praktikem~~ proti ní zahájil vyšetřovatel OS VB v Táboře npor. Pulec trestní stíhání a obvinil ji z trestného činu ~~z~~ schvalování trestného činu podle ustanovení § 165/1 tr.z. Okresní prokurator nařídil domovní prohlídku v bytě jejich rodičů a na jejím pracovišti. Při domovní prohlídce byly zabaveny jednotlivé tiškoviny různých nezávislých iniciativ. Renata Pánová je trestně stíhána na svobodě a hrozí jí trest odnétí svobody až do jednoho roku.
8. Represe na 1. máje v Trutnově. V průběhu prvnájového průvodu rozvinuli směrem k nastoupenému davu transparent s nápisem Podporujte čs.nezávislé občanské iniciativy dva trutnovští občané, Josef Čížek a Radek Langhammer. Asi po čtvrt hodině k nim přistoupil jeden z organizátorů a vyzval je, aby transparent svinuli. Po následujícím konfliktu s předsedou MěNV jej skutečně svinuli. Chvíli, poté byli legitimováni příslušníkem VB. Asi hodinu po návratu domů byli vyhledáni hlídkou VB a na její výzvu vydali transparent. Poté byli zadrženi a předán orgánem StB. Po hodině a půl byli propuštěni, ale již druhého dne jim bylo vyšetřovatelem VB podezření z pětičinu proti veřejnému pořádku podle § 6a zákona o přečinech. Signatářům Charty 77 Josefmu Čížkovi a Radku Langhamerovi tedy hrozí trest do šesti měsíců odnétí svobody nebo peněžitý trest do výše 20 000 Kčs.
9. Protifašistická demonstrace v Plzni. Tři nezávislí aktivisté z Plzně ohlášili pořádání protifašistické demonstrace dne 6.5. v 17 hodin na nám. Míru v Plzni /viz VIA CS 22, bod 2/. Dne 6.5. byli oznamovatelé pozváni na MěNV v Plzni, kde jim bylo sděleno, že se shromáždění zakazuje, protože oznamovatelé nejsou schopni zajistit pořádkovou, požární a lékařskou službu. Dalšího dne ráno bylo preventivně zadrženo osm lidí, mezi nimi i všichni tři oznamovatelé. Kolem 17. hodiny se na nám. Míru sešlo asi 300 lidí. Náměstí bylo obsazeno početnými oddíly uniformovaných i neuniformovaných příslušníků policie, kteří pomocí amplionů vyzývali přítomné k rozchodu, a to česky, německy a anglicky. Vyhrožovali také pokutou do 10 000 Kčs. Policie také účastníky filmovali. Učastníci shromáždění postupně výzev k rozchodu uposlechli, trvalo však hodinu a půl, než náměstí opustila poslední skupina manifestujících. Není známo, že by policie proti někomu užila násilí. Původně měl být na manifestaci přednesen projev k osvobození Plzně americkou armádou. Přečten však nebyl, protože organizátoři byli zajištěni. Všech osm zajištěných bylo v průběhu odpoledne propuštěno.
10. Vzpomínková slavnost na Bradle. Několik nezávislých slovenských aktivistů, signatářů manifestu HDS, svolovalo vzpomínkovou slavnost k uctění památky Milana Rastislava Štefánika, od jehož smrti uplynulo v těchto dnech 70 let, na den 7.5. k mohyle na Bradlech v okrese Senica. Režimní oslavy, které se měly poprvé po dvaceti letech konat dne 3.5. byly na poslední chvíli přeloženy právě na dobu nezávislých oslav /viz VIA CS 22, bod 13/. Kolem poledne 7.5. se pod mohylou na Bradle sešlo kolem 6000 lidí. Po vystoupení písňového sboru přečítal okresní funkcionář oficiální projev, vyhýbající se jakémukoliv hodnocení Štefánikové osobnosti. Tím skončily režimní oslavy. Někteří lidé se postupně rozešli. Na místě však zůstalo více než 1000 lidí. Skupina mladých lidí z Bratislavы rozvinula na schodišti k mohyle slovenskou vlajku. Předseda MěNV ji však asi po 15 minutách odnal a odnesl. Poté na schodiště vystoupil JUDr. Ján Černogurský a přečítal pozdrav spisovatelky Hany Ponické, který přijali z shromáždění potleskem. Poté přišla i sama Hana Ponická. Učastníci zapívali československou státní hymnu a některé slovenské národní písni. V dalším vystoupení Ján Černogurský navrhl, aby shromáždění požadovalo úplnou reabilitaci Štefánika, obnovení jeho pomníků, názvů ulic a náměstí s jeho jménem, které byly přejmenovány. Navrhl také znovuobnovení heraldického znaku Slovenska. Shromáždění pověřilo ~~Hanu~~ sklamečí spisovatelku Hanu Ponickou, aby

- příslušnou řádost sepsala a přednesla ji ústavním orgánům. Poté se manifestující v klidu rozešli. Příslušníci StB, kteří byli na vzpomínkovém setkání přítomni, nijak nezasahovali, pouze fotografovali přítomné.
11. Vzpomínka na Jaromíra Savrdu. Dne 7.5. se v 9.00 hod. v chrámu sv. Petra a Pavla v Ostravě-Vítkovicích konala zádušní mše za Jaromíra Savrdu/viz VIA CS 021, bod 5/. Před zahájením mše bylo zadrženo několik nezávislých severomoravských aktivistů:mluvčí Ch77 Tomáš Hradilek, jeho manželka Jana Hradíková, signatáři Ch77 Bohumír Kuba, Jaromír Glac a Karel Biňovec. Signatáři Ch77 Vladimíru Liberdovi policie v odchodu na mše zabránila. Po mše odjelo asi 50 přátel Jaromíra Savrdu k jeho hrobu na hřbitov v Ostravě -Hrabová. Odpoledne se v bytě Dolores Savrdové sešlo 43 lidí ke krátké literární vzpomince na jeho zemřelého manžela. Karel Biňovec, který byl jako i ostatní zadržení nezítím propuštěn, přečetl úryvky ze Savrdova díla. Vladimír Liberda pronásal krátkou vzpomínkovou řeč.
12. Zadržení Petra Uhla. Dne 6.5. byli po příjezdu do Horní Malé Úpy v Krkonoších legitimováni Petr Uhl a Anna Sabatová. Občanské průkazy jim nebyly vráceny a asi po čtyřech hodinách byl Petr Uhl orgány StB vyzván, aby je následoval k výslechu do Trutnova, s tím, že bude po výslechu zavezzen zpět na chalupu svých přátel, kde hodlal s rodinou rekreačně strávit několik dní. Byl však úskočně převezen nejprve do Hradce Králové k výslechu a poté 48hodinového zadržení měl být údajný záměr narušit státní hranici s Polskem. Toto nařízení Petr Uhl popřel.
13. Stanislav Pitaš má být souzen. Dne 18.5. v 8.00 hod. má začít pravděpodobně v jednací síni č. 8 okresního soudu v Náchodě hlavní líčení v trestní věci proti signatáři Ch77 a členu NMS Stanislavu Pitašovi. Termín hlavního líčení byl již několikrát odložen /viz VIA CS 18;20, bod 14/. Stanislav Pitaš je žalován pro útok ne veřejného činitele a hrozí mu trest do tří let odnětí svobody.
14. Rozdělení rodiny Kotrisových. Podle informací Jána Černogurského Bratislavu došlo k nucenému rozdělení rodiny Kotrisových. Viktoru Kotrisovi, který je jugoslávským státním občanem a v Jugoslávii také žije, nebylo povolené přistěhovat se za svou manželkou do Československa. Nedávno mu byl navíc odehnán čes. ovní pas. Mária Kotrisová, která je slovenské národnosti a žije trvale v Bratislavě, byla v dubnu nucena opustit Jugoslávii, kam společně se svým dvouspáletým synem přcestovala za manželem. Mária Kotrisová byla v roce 1986 odsuzena k podmíněnému trestu za pokus o pobufování a poškozování zájmu republiky v cizině. Postup uřadů obou zemí je v naprostém rozporu s ustanoveními Závěrečného aktu z Helsinek a závěrečného dokumentu vídeňské následné konference.
15. Represe v Pardubicích. Dne 28.4. bylo nejméně pěti pardubickým nezávislým aktivistům Oldřichu Baštovi, Zdenku Ingroví, Františku Postupovi, Lumíru Sokolovi a Jarmile Stibicové vysloveno podezření pro přečin proti veřejnému pořádku. Důvodem k tomuto trestnímu základu byla účast jmenovaných aktivistů na setkání, které dne 8. dubna pořádala v Pardubicích SPUSA a další občanské iniciativy z Východočeského kraje, Prahy a Západooděského kraje. Setkání o němž jsme referovali ve VIA CS 19, bod 3, bylo po asi hodinovém setkání jenom 37 účastníků přerušeno zásahem VB, která 14 účastníků setkání, převezla na OÚ SNB v Pardubicích. Stíhaným aktivistům hrozí trest odnětí svobody 6 měsíců nebo peněžitý trest do 20000 Kčs.
16. Dílo Václava Havla v Polsku. Jak jsme již uvedli ve VIA PL 011, bod 2 proběhla v Teatru Powszechném ve Varšavě dne 25.2. premiéra dvou jednoaktových her Václava Havla Audience a Protest. Do konce dubna se v tomto divadle konalo celkem 31 repríz, všechny byly vyprodány. Od září má varšavské divadlo Atheneum uvádět další Havlovu hru Largo desolato. Tato hra má rovněž vyjít tiskem, a to v sedmém čísle oficiálního časopisu pro divadlo Dialog. Sedmé číslo ~~Měsíčníku~~ Literatura na světě, který je obdobou českého ~~Měsíčníku~~ Světová literatura, má vyjít hned x několika Havlových textů: divadelní hry Asance, Ztížená možnost soustředění, jednoaktovka Vernisáž, rozsáhlý úryvek

VIA PRAHA CS 023/89 10:5.1989

ČTVRTÁ STRANA

z knižně vydaného rozhovoru s Karlem Hvížďalou Dálkový výslech /asi je-dna třetina rozsahu knihy/ a článek o životě a díle Václava Havla napsa-ný v Polsku.Toto číslo má být jako celek věnováno Václavu Havlovi.Teatr Nowy v Lodži má od září uvádět Havlovu hru Pokoušení.Je však pravděpodobné že se i jiná polská divadla rozhodnou uvádět Havlovy hry,nebude to však dříve než na podzim.

K O N E C